

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio IV. De prædicato distinctionis ab effectu, debito causis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

modum requisiti antecedenter, ea in presenti applicabitur.

QUÆSTIO IV.

De predicato distinctionis ab effectu debito causis.

EAndem quæstionem, sic proponunt alii. An idem possit agere in seipsum. Et non est quidem difficultas, an idem possit seipsum producere primo; sed tantum dubium est: An possit idem esse sui causa secundo, vel tertio, & sic ulterius. Affirmat Suarez, etiam defacto Christum se reproducere in Eucharistia. Negat Vasquez, Lugo de Eucharistia. Disp. 7. Sect. 2. n. 21. & cum eo Oviedo, Pontius, recentior Suar. & alii. Hæc quæstio spectat quidem ad materiam de causa efficiendi, non incommode tamen & hic tractatur: An autem causæ intrinsecæ distinguantur à suo causato vide ubi de toto compolito.

DIFFICULTAS I.

Statuitur quid sentiendum.

DICENDUM est. Possibile esse, ut idem producat seipsum secundo.

PROBATUR. Quia ex una parte id non implicat contradictionem, & ex altera parte exaltatur per hoc omnipotentia divina, potens quam amplissimè uti suis creaturis, in ordine efficientis.

OBJICIT 1. de Lugo. Causa est principium per se influens esse in aliud. Ergo nihil potest causare seipsum, non enim causatum est aliud à se.

RESPONDETUR supra. Negando, hanc esse legitimam definitionem causæ. Sed illa etiam concessa, dici posset: hoc esse requisitum ad causam simpliciter dictam, & producentem primo.

Cæterum producat seipsum secundo, determinat se ad existendum secundo, hocque sensu producit seipsum secundo, non tamen ad se refertur relatione reali producentis, & producti, quia hæc est non nisi inter primo producentem, & primo productum. Et quamvis producenti seipsum secundo, in se ipsum, concedi debeat influxus realis, non enim intentio nostra est, produci illud secundo, non tamen exigit terminum distinctum realiter, à producente, solum enim influxus realis, dans esse primo, exigit productum, distinctum realiter à producente.

INSTAT 1. Mastrius disp. 8. n. 2. Producat se-

ipsum secundo non posset se ipsum determinare secundo, ad existentiam, quia si per primam actionem supponitur esse in rerum natura. Ergo implicabit substantialiter reproduci per secundam, quia huic secundæ terminus, à quo, assignari non posset.

RESPONDETUR. Terminum à quo secundæ reproductionis esse, non esse secundæ productionis.

INSTAT 2. idem. Sicut hoc esse secundum habitum per secundam productionem, non est à primo esse diversum, ita hoc non esse secundum, nequit esse diversum à primo non esse, nisi secundum modum, quæ diversitas non sufficit ad novam productionem substantialem.

RESPONDETUR. Sicut termini ad quem non sunt distincti realiter, ita nec ipsi termini à quo, sunt distincti realiter, non sunt tamen diversi, tantum secundum modum utcumque, secundum modum qui sit, esse secundum, quod esse secundum, nego quod terminare non possit secundam productionem substantialem.

INSTAT 3. Licet actio prima quæ intelligitur res existere, ex vi alterius causæ, sit prior, quam secunda actio, quæ intelligitur de novo à se ipsa pendere, tamen tota hæc prioritas, versaretur inter ipsas actiones, non inter eandem rem, cum se ipsa, est enim semper idem, consequenter non potest esse prior se ipsa, à parte rei.

RESPONDETUR. Inter actiones est indubiè illic prioritas & posterioritas realis, sed non inter terminos, cum illic non sint plures termini, sed unus realiter.

Negatur tamen duarum actionum, quarum una est prior realiter, altera posterior realiter, non posse esse terminum eundem realiter, seu eundem, iterato tamen terminantem actionem distinctam: de qua ipsa actione dici potest, quod sit adæquata respectu productionis secundæ, nam actio adæquata, per Mastrius dicitur illa ex vi cuius nullà aliā intellectū terminatā ad eundem effectum, potest poni sufficienter effectus, à parte rei. Jam autem nulla alia actione secunda intellecta, sed sola hac secunda, potest poni sufficienter secundo à parte rei, illud, quod dicitur productum secundo.

Et licet nihil uniter positum sibi ipsi realiter præsupponatur, reproductum tamen & positum secundo, potest seipsum supponere realiter primo positum, ly ipso realiter, non invehente inter producat & productum secundo à se ipso, distinctionem realem in ipsis entitatibus, sed invehente quod independentem à cogitatione nostra, fuerit primo productum, quod tamen idem non repugnat se ipsum producere.

OBJICIT 2. Omnis causa secundum esse per quod causat, debet præsupponi ad effectum. Idem autem non potest præsupponi ad seipsum prioritate naturæ.

Re-

RESPONDETUR. Verum id esse de causa causante primo, non autem de causa causante secundo. Nam quod idem non possit esse seipso prius naturā, ratio convincit, quia & esset prius naturā ut supponitur, & non esset, quia esset idem naturā, cum eo quod est posterius naturā, quod autem idem non possit causare seipsum, nec dum ostendis implicantiam.

Dici etiam posset non supponi primo productum si producat seipsum secundo, non supponi inquam simpliciter prius prioritate naturā, eandem enim habent naturā, supponit tamen prius naturā secundum quid, quia scilicet non primo productum quā tale, accipit esse à secundo productum, sed vice versa, valetque subsistendi consequentia à secundo productum, ad primum productum, non è converso. Arriaga etiam sufficere dicit, ut prioritas hæc desumatur non ratione effectus simpliciter, sed ratione effectus prout actione posteriori producti, & ita agnoscit ipse Lugo, prius esse seipso corpus Christi, prout intelligitur conservari à solo Deo, quā prout intelligitur conservari in Eucharistia; & idem effectus secundo productus, à causa distincta realiter, erit posterior seipso, ratione actionis distinctæ.

INSTAT Lugo. Per prioritatem causæ ad effectum, non solum significatur prioritas actionis ad effectum, sed multò magis prioritas ipsius causæ, secundum entitatem ad effectum, itidem secundum entitatem. Ergo ubi non datur hæc prioritas, non datur vera causalitas.

RESPONDETUR. Esse hæc vera, solum de causa primo producente effectum.

OBJICIT 3. idem. Illa actio secunda non est adæquata respectu corporis Christi; actio enim adæquata dicitur illa, ex vi cuius nulla alia intellecta, quam terminet idem effectus, ponitur sufficienter effectus à parte rei, ista verò actio essentialiter est talis, ut præsupponat corpus Christi existens.

RESPONDETUR. Illam actionem esse adæquatam in suo genere, & non præsupponere in eodem genere aliam, ordinis ejusdem, nec enim productio secunda, supponit productionem secundam aliam, & sicut cum duæ totales causæ, sive diversi, sive ejusdem ordinis saltem divinitus eundem causant effectum, unaquæque in sua formalitate est totalis, ita & hæc secunda productio, in ratione secundæ, totalis erit.

OBJICIT 4. Vasquez. Nihil potest esse subiectum seu forma sui ipsius. Ergo nec idem potest efficere seipsum.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam, quia pro antecedenti est implicantia, quam tamen pro consequenti non ostendis, implicat autem ut aliquid sit subiectum sui ipsius, quia illud secundum, & esset subiectum primum: Esset subiectum primum, quia esset materia, & non

esset subiectum primum, quia supponeret subiectum primum, & huic secundo, esset aliud subiectum primum. Rursus non potest esse idem forma sui ipsius, quia illud primum & esset actus, quia esset forma, & non esset actus quia, subiectaret hanc secundam formam, ab illaque actuaretur, in hoc enim stare esset formam, formam sui ipsius secundam.

Universaliter etiam ab implicantia unius, non tenet argumentum ad implicantiam aliū, nisi ostendatur commune utrique fundamentum quod hic non ostenditur. Et certè hoc, quod esset materia vel forma sui ipsius, non posset secundo esse, nisi per destructionem & carentiam prædicati convenientis primò, nempe vel subiecti primi vel actus, ex quo, sequitur, fore idem cum primo ut supponitur, & non fore idem ob dictam carentiam prædicati, ita intimi.

INSTABIS. Sicut illud quod causaret seipsum materialiter & esset subiectum primum & non esset subiectum primum, sic etiam si idem produceret seipsum, illud secundo productum & esset primò productum & non esset primò productum, esset primò productum, quia esset idem cum primo productum, non esset autem primò productum, quia esset secundo productum ut supponitur.

RESPONDETUR. In hac instantia, committi fallaciam accidentis, quia ab identitate in uno, arguitur ad identitatem in alio, in quo, non idem, sed distincta sunt; porro in ratione primo & secundo producti quā tali, non sunt idem, quia hi termini trahunt secum actiones, quæ sunt inter se distinctæ realiter, licet sint termini producti idem in ratione entitatis. Dici etiam potest esse productum primo & non esse productum primo, non esse terminos contradictorios respectu ejusdem, nam quando dico de materia eadem se causante secundo materialiter, quod non esset subiectum primum & esset subiectum primum, non intelligo actionem primo productivam, in isto enim sensu materia prima elevata ad sui productionem secundo, non esset subiectum primum, sed intelligitur recipi, sustentari &c. in alio, cum tamen subiectum primum in nullo alio recipi debeat. Ly ergo primum subiectum, & ly non primum subiectum, respectu ejusdem verificaretur, quando autem de illo secundo productum prædicatur, quod esset primo productum & non esset primo productum, diverso respectu verificaretur illud non esset primo productum, ratione scilicet actionis diversæ producentis, esset autem primo productum, ratione ejusdem entitatis inter producentem & productum.

OBJICIT 5. Pontius. Implicat aliqua actio totalis respectu alicujus effectus, per quam solum, non posset poni effectus. Sed per actionem illam non posset poni effectus, quia desinen-

nente prima actione, deberet desinere res per illam producta.

RESPONDETUR. Querendo: an si desinat primo productum, sit desitum etiam secundo productum, quantumvis producat non à se ipso, sed ab alio distincto realiter. Directè etiam dici potest quod possit conservari secundo productum etiam desinente primo producto; de quo latius in materia de replicatione.

OBJICITUR 6. Illa actio & haberet usum, & non haberet; haberet, quia esset ens, & volibile à Deo; non haberet autem, quia nihil potest fieri per illam solam, nec per illam ut conjunctam cum alia actione, quod non æque bene fieret, & æque necessario, per illam actionem.

RESPONDETUR. Argumentum hoc multum probare. Probaret enim ne à distincto quidem realiter posse idem produci secundo. Deinde cum illa actio secundo productiva, æque producat ac prima, quamvis supponat primo productum, falsum est, quod nihil posset fieri per illam solam illudque productum secundo, posset habere inter alia usum occupandi plura loca, vel actu vel potentia.

DIFFICULTAS II.

Solvitur argumentum à pari.

OBJICITUR 7. à Pari. Prima paritas est. Relatio non est ad seipsum. Ergo nec productio.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia relatio definitivè est ad aliud, non ergo est ad seipsum, definitivè autem efficientia, ut sic, non est ad aliud, nec tu aliunde ostendis implicationem, quod idem non possit producere seipsum, unde etiam negandum est, quod omne producens, & productum, sint correlativa, sicut non omnis cognitio, & objectum, sunt correlativa. Nam cognitio reflectens se, supra se, non est à se distincta realiter, nec ad se relativa.

SECUNDA paritas. Non potest idem producere seipsum primò; ergo nec secundo.

RESPONDETUR. Disparitatem esse; quia si idem produceret seipsum primò, productivitas competere ei, quod non existit, id autem quod non existit, ut vidimus supra, non potest producere actu: Si autem concedatur, quod idem primò productum, producat se secundo, non sequetur, productionem fieri à non existente.

TERTIA paritas est petita ex Divinis. Non potest dici, quod natura divina producat se ipsam. Ergo nec in creatis, idem potest seipsum producere secundo; videturque per oppositam sententiam convelli Mysterium Trinitatis, quia jam non bene inferretur, ex productione, distinctio realis, in quo tamen fundatur

mysterium Trinitatis, poteritque ulterius dici, quod Filius, & Spiritus Sanctus, producant se ipsos secundo, quodque Filius non aliud sit, quam Pater, seipsum producens secundo.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia quod primò productum non est, non potest se producere secundo, quia & esset idem cum secundo ut supponitur, productum, & non esset, quia eam negationem, quam intrinsecè & essentialiter importat unum, intrinsecè & essentialiter non importaret secundo productum, quod ipsum probatur. Quia unum dicit intrinsecè, & essentialiter negationem productionis, est enim improductum quid, (nempe natura Divina & Pater) secundo autem productum, diceret intrinsecè & essentialiter productionem. Porro ea, quorum unum dicit essentialiter, & intrinsecè productionem, & aliud negat intrinsecè & essentialiter productionem, non possunt esse idem.

Sed nec dum sequetur, quod Filius & Spiritus Sanctus cum sint producti, possint reproducere seipsos secundo. Idque ideo, quia in creatis secunda productio non est essentialiter frustra, esset autem in Divinis essentialiter frustra. Quod ipsum probatur. Quia ob limitatam perfectionem, creatura acquirit aliquid, secundo producta quod non haberet si primo esset tantum producta, haberet enim posse coexistere pluribus locis, haberet distinctionem virtutalem quandam æquivalentem cuidam quasi reali, vi cuius possit desinere in uno loco, non desinere in alio, sicut Christus replicatus in speciebus sacramentalibus, definit in uno loco, non definit in alio loco; jam autem Filius, & Spiritus Sanctus, sunt illimitatæ perfectionis; hinc quidquid posset habere per suum esse secundo, hoc jam habet, per primo sui produci. Rursus, quia prius est posse produci secundo, quam posse produci secundo à se ipso, produci enim secundo, est tanquam superius, divisibile per hæc membra; produci secundo ab alio, produci secundo à seipso. Cum ergo nec naturæ Divinæ, nec personis competat produci secundo, neque enim omnia quæ competunt creaturis, idque ex suppositione imperfectionis illarum, competunt Deo, multo magis non competet illis produci à seipso secundo, aliàs possibile esset inferius, sine superiori.

Deinde in Divinis quæcunque singibilis productio secundo, esset productio prima, possibilis autem in creatis productio secundo, non est productio prima, ut clarum est. Quod autem in Divinis quæcunque singibilis productio secundo, esset productio primò, hoc inde est; Quia prima productio in divinis, esset productio ad æquata, & ex parte principii, & ex parte termini, & exhauriens omnem possibilem productivitatem, & producibilitatem; nulla ergo illic

illic potest esse productio, quæ non sit prima, cum item illa productio prima, sit ab intra, de-
pseit necessariam, & invariabilem sui conti-
nuationem; quia autem prima productio in
creatis, non est productio adæquata, nec ex-
haurit producibilitatem secundo, alias nec à distin-
cta realiter causa, posset idem produci secundo,
sit ut cum ex una parte non repugnet creatis
producibilitas secundo, & ex alia parte cum
non ostendas repugnare producibilitatem se-
cundo, à seipso, sit ut idem possit producere se-
ipsum secundo.

Denique responderi potest ex principiis
Theologicis. Quia scilicet si possibilis esset
productio secundo in Divinis, illa jam defacto
daretur, quidquid enim in Divinis ab intra po-
tuit esse, jam defacto datur. Cum ergo fides nos
doceat, non esse productionem secundo in Di-
vinis, nec possibilis erit; fides autem in creatis,
non docet implicare, secundo sui productio-
nem, nec ratio ulla ostendit.

INSTABIS 1. Etiam primo productum dicit
negationem secundo producti, sicut natura Di-
vina, dicit negationem producti, & tamen hoc
non obstante, primo productum, potest produ-
ci secundo. Ergo etiam produci poterit natura
Divina, vel, si illa non potest produci secundo,
nec poterit quidquam seipsum, producere se-
cundo.

RESPONDETUR. Quando primo productum,
dicit negationem secundo producti, non dicit
absolutè negationem producti admittitque (ni-
si ceteroqui repugnet) productionem secun-
dam, infundatam præhabito titulo producti.
Jam autem hunc titulum non habet natura
Divina. Deinde instantia videtur multum
probari enim à causa etiam distincta reali-
ter, non posse produci secundo, eundem
effectum.

INSTABIS 2. Id, quod improductum est, hoc
est, natura Divina potest identificari personæ
productæ; ergo etiam identificari potest & na-
tura improducta, cum se ipsa producta.

RESPONDETUR. Negando consequentiam.
Quia pro antecedente nulla est implicantia;
pro consequenti autem datur, quia & identifi-
catur natura improducta, cum se ipsa produ-
cta, & non identificaretur, identificaretur qui-
dem ut supponitur, non identificaretur autem;
quia repugnat illam ex dictis produci secundo.
Deinde quando identificatur natura cum per-
sona, non eidem præcisè formalitati, seu virtua-
litati, competit esse productum (quod competit
esse productum (quod competit personæ) & ef-
fe improductum (quod competit naturæ) (in ca-
su autem objectionis, eidem formalitati, & vir-

tualitati, naturæ competere esse productum, &
non esse productum.

DIFFICULTAS III.

Respondetur Objectionibus aliis.

A Micus Tomo primo disp. 23. a. n. 70. con-
gerit varia argumenta in oppositum.

OBJICITUR 1. Hæc sententia, Principium lu-
mine naturæ notum tollit, quo Patres uteban-
tur contra Satellium; negantem Filium distin-
gui à Patre, tollit inquam, illud principium;
quod producat & productum sunt distincta
realiter, & in hac sententia, Pater seipsum pro-
ducere posset.

RESPONDETUR. Negando, ab hac sententia
tollit dictum principium, quod verum est de
producente primo, & producto primo, & quia
in divinis non potest esse nisi producat primo,
& productum primo, ideo in divinis ex produ-
ctione, recte arguitur distinctio realis. Nega-
tur item in his principiis, posse Patrem seipsum
producere secundo.

INSTABIS IDEM. Perfectior est identitas & uni-
tas, quam multitudo & distinctio. Ergo si non
implicat, ut idem sit producat cum producto,
talis identitas, ut major perfectio, concedenda
est Deo.

RESPONDETUR. Implicare, ut idem sit primo
producat, & primo productum. Implicare
item, ut in divinis sit secundo productum. An-
tecedens etiam cum grano salis est accipien-
dum, alias probaret in divinis non esse Trinita-
tem personarum, in isto ergo sensu non nisi ve-
rum est, quia perfectior est unitas, distinctione
in competente divinis.

OBJICITUR 2. Omnis causa, media actione,
dat aliquod esse effectui, & effectus, media
actione, accipit aliquod esse à causa, nec satis est,
vel causam, solam actionem dare, vel effectum,
solam actionem recipere, cum actio essentiali-
ter sit medium ad communicandum aliquod
esse, at nullum fingi potest esse, quod per hanc
actionem detur, vel accipiat; quia idem esse
effectus, invariatur perseverat.

RESPONDETUR. Retorquendo argumen-
tum, & querendo quomodo agens distinctum
realiter possit aliquid producere secundo. *Di-
rectè autem dici potest,* quod quamvis causa pri-
mo causans, det effectui esse simpliciter, causans
tamen secundo, sufficit, ut det esse cum addito,
hoc est v.g. esse secundo, vi cuius esse secundo,
inter alia habet, quod si non poneretur extra
causas, & si primo productum deficeret, adhuc
vi il-

vi illius esse secundo, plura spacia occupare, hocque esset quod daret illud esse secundo.

INSTAT 1. idem. Hæc sententia admittit aliquid difficilius, quam fides doceat de productione divinarum Personarum, scilicet productum à producente, distingui præcisè, solum ratione actionis, non autem ratione termini & effectus producti: nam hic ut distinctus ab actione, est idem prorsus cum seipso producente, cum tamen Personæ divinæ non solum realiter distinguantur à producentibus, ratione productionis quâ producuntur, sed etiam ratione termini producti.

RESPONDETUR. In vertendo argumentum, quod si idem producat secundo à causa etiam distincta realiter, tamen difficilius hoc erit, quam id quod fides docet. Quando enim Pater producit Filium est terminus distinctus realiter, quando etiam idem Pater cum Filio producit Spiritum Sanctum, est distinctus realiter terminus, hic autem duplici productioni idem respondet terminus. Adde, non in hoc sita esse difficultatem Mysterii Trinitatis, quia inter producentem & productum est distinctio realis, sed quia producentis & productum distincta realiter, identificantur in eadem natura: nos autem non dicimus idem producentem seipsum secundo, distingui realiter cum identificatione, à producto primo.

INSTAT 2. idem. Distinctio inter producentem & productum possibilis est, non minor eâ, quam fides inter personam producentem, & productam agnoscit. Atqui inter personam producentem & productam, non solum admittit fides distinctionem personarum productarum, à producente, ratione productionis, sed etiam ratione termini producti. Ergo minor possibilis non est.

RESPONDETUR. Invertendo argumentum, ut supra, nimirum casu quo idem producat secundo à causa distincta realiter, quod ratione termini, inter illa producta, distinctio non erit. Directè autem dici potest distinctionem inter producentem, & productum primo, non esse possibilem minorem, est enim cum identificatione in natura: possibilem tamen esse majorem in distinctionem, inter producentem, & productum, non primo; licet in divinis repugnet tale productum non primo.

INSTAT 3. idem. Ex hac sententia sequitur, possibile esse, ut filius non tantum ratione personæ, sed etiam ratione naturæ, producat à Persona producente; siquidem per realem productionem in nostra sententia, non tolleretur ejusdem, realis identitas, cum producto & producente.

RESPONSUM supra, cum natura divina, dicat rationem improducti, non posse eam produci secundo. Unde ulterius dicitur, realem productionem primam, inferre essentialiter distin-

ctionem realem, non autem omnem, ut sic, productionem realem; quia autem in divinis, non potest esse productio, nisi primo, hinc fit, ut in divinis arguat distinctionem realem.

Objicitur 3. Communiter. Non potest idem generare seipsum secundo, seu, esse Pater sui ipsius secundo, non potest idem esse Dominus, & servus sui secundo. Ergo nec producere seipsum secundo.

RESPONDETUR discurrendo, ut sic, de generatione. Non apparet cur ignis A, easdem dispositiones, & seipsum secundo, educere, generareque non possit ex eadem, vel alia parte materiæ. Discurrendo etiam de generatione filiativa, potest esse quæstio de re, & quæstio de voce: quæstio erit de re; An formam materiam suam, dispositionesque illius secundo, ponere non possit genitum, item, an homo dispositiones ad sui generationem secundo ponere non possit, ad quas secundo Deus producat eandem animam. Et in hac parte quæstionis, affirmativa pars tenenda. Quæstio autem erit de voce. An debeat dici principium ita disponens, Pater. Probabileque est non posse dici, quia usus, hoc nomen Pater, applicat ad primam generationem producentem. Quod attinet ad servum, dici posset, quod nullus possit esse rigorosè servus sui ipsius, quia justitia est virtus ad alterum, secundo autem productus à se, non esset sibi alter; jam autem in definitione rigorosè producti, nego quod intret alteritas, cum hoc tamen stat, quod productus secundo, possit sibi exhibere servitium, obligare se &c.

QUÆSTIO V.

De divisione causarum in communi.

PRæmissa divisione in causam creatam & increatam, attingemus divisiones magis necessarias easque Philosophici juris.

Aristoteles divisit causas in materialem, formalem, efficientem, finalem; divisionis hanc adfert rationem Suarez. Dantur de novo rerum productiones, omne autem quod fit, ab alio fit; & hoc erit causa efficiens, & quia nullum agens agit, nisi motivo boni, hoc bonum finis erit; quia verò ex nihilo nihil fit, datur præjacens subjectum, & hoc est Materia. Quia vero efficiens debet aliquid de novo efficere, effectus ille erit forma, quod si sit effectus altior illo, qualis est spiritualis substantia, non nisi creatione ponenda, debet non nisi ponere dispositiones exigivas, ut prima causa aliquid creet. Rursus alia est causa totalis, quæ sola, quantum ex illa, producit effectum, & alia est Partialis, quæ non nisi unâ cum aliis causat. Rursus alia est causa Physica, alia moralis. Physica est, quæ per